

in dit nummer

EDITORIAAL
Zinloos geweld / 2

BOEKEN
**De eerste romancier van
Het Laatste Nieuws / 3**

ANALYSE
**De Amerikaanse
"mid-terms",
en nu Joe? / 4**

LIBERAS
**Het sociaalliberalisme
van Lokeren / 6**

BUITENLAND
**VS: stemmingmakerij
en hopen geld / 8**

KUNST
**Portret van Paul
Van Hoeydonck / 10**

OPINIE
Niet iedereen is verzuurd / 11

LVV
**Ecomodernisme en
een nieuwe LVV-lidkaart / 12**

VS versus democratie

De voorbije weken waren alle ogen in de wereld op de Verenigde Staten van Amerika gericht. Nu dat Donald Trump zich opnieuw kandidaat heeft gesteld voor de presidentsverkiezingen in 2024 belooft de strijd weer geanimeerd te verlopen. En wat gaat de huidige president Joe Biden doen?

Alleszins staat de democratie in de VS onder druk. De voorbije mid-termverkiezingen hadden amper iets vandoen met de wens van de kiezer. Stemmingen worden gemaakt en

gebroken door verschillende factoren: complottheorieën, uitslagbetwisting, het kiesstelsel zelf, en de eigenlijke grond van de kandidaatstelling: geld. Hopen geld.

In twee bijdragen in dit nummer blikken professor **Herman Matthijs** en onze buitenspecialist **Lukas De Vos** terug op de mid-termverkiezingen en de komende campagne voor het presidentschap in de VS.

Lees meer op blz. 4 en blz. 8.

Zinloos geweld?

Geweld tegen ordehandhavers heeft altijd bestaan, bestaat en zal blijven bestaan. Dit is geen opbeurend nieuws en de nabestaanden van de vermoorde jonge agent in de Aarschotstraat aan het Brusselse Noordstation hebben er zeker geen boodschap aan. Parlementaire commissies, crisisvergaderingen of het ontslag van een minister zullen er ook niet veel aan veranderen. Geweld is een deel van het menselijk bestaan, wat ook de oorzaken zijn. Moeten we ons dan met dit fatalisme neerleggen? Natuurlijk niet. Maar er zijn vele facetten aan dit drama. Te beginnen bij de buurt zelf waar de moord is gepleegd. De achterkant van het Noordstation staat bekend als een rauwe omgeving waar zowat alle stadskwalen samenkomen: prostitutie; illegaliteit; drugs; verpauperde woningen; vuile straten; gokken; armoede; werkloosheid; bedelaars.... Als straks de mediastorm is uitgeraasd, gaat de buurt weer over tot de orde van de dag. Het lijkt een opgegeven kwartier, een hulpeloze vrijstaat waar de politie liever wegblijft. Inwoners zijn machteloos en de politie doet zijn best, maar tegen beter weten in. En de zweem van strafeloosheid maakt alles nog zinlozer. Urbanistisch is de wijk jarenlang een slagveld geweest, met afbraak om grote gebouwen zoals het World Trade Center te plaatsen en grote wegen aan te leggen. Vele instellingen, zoals Proximus en de Federale en Vlaamse overheid, namen er hun intrek.

Fusie van Brusselse gemeenten?

Er is op het gebied van de organisatie van de politie en de veiligheid in het Brussels Gewest de voorbije jaren veel verbeterd. Politiezones werken bij grote rampen onder één commando samen en het veiligheidsbeleid

“Politiemensen zijn er om ons te beschermen, maar we mogen van de overheid ook verwachten dat zij ook worden beschermd.”

heeft in de figuur van de minister-president duidelijke contouren gekregen. Maar tegen dit blind geweld is niemand bestand. Begin dit jaar waarschuwde de korpschef van de politiezone Brussel-Noord al voor een toename in deze buurt van het geweld, en vooral incidenten met messen. Heeft men onvoldoende naar hem geluisterd?

En dan kom je onvermijdelijk bij de lokale verantwoordelijkheden: de burgemeesters. De Noordwijk strekt zich uit over drie gemeenten. Een stukje Sint-Joost-ten-Node, Brussel-Stad, en vooral Schaarbeek. Schaarbeek en Sint-Joost behoren tot een andere politiezone dan Brussel-Stad. Vraag is of dergelijke problemen niet over de gemeentegrenzen moeten aangepakt worden? En is het dan nog zo onzinnig om opnieuw over een fusie van de Brusselse gemeenten na te denken? Zou het veiligheidsbeleid in Brussel dan niet integraal naar het Gewest kunnen? De minister-president als de enige chef van alle Brusselse politieagenten? En niet 19 burgemeesters?

Of moeten we de federale ministers van Binnenlandse Zaken en Justitie in het vizier nemen? Wat kunnen zij nog uit hun hoed toveren om het zinloos en onaanvaardbaar geweld op politieagenten terug te dringen? Klaarblijkelijk liep er opnieuw een en ander mis met de doorstroming van informatie over de dader. De politiehervorming na de zaak-Dutroux moest die informatie-uitwisseling stroomlijnen en verschillende dien-

sten beter doen samenwerken. Moet die hervorming eens niet opnieuw tegen het licht worden gehouden?

Steekvlampolitiek

De politiek houdt best rekening met de verzuchtingen van de boze politiebonden. Politiemensen zijn er om ons te beschermen, maar we mogen van de overheid ook verwachten dat zij ook worden beschermd en verdedigd bij geweldplegingen. Politiemensen die slachtoffer werden van geweld moeten goed opgevangen en begeleid worden, ze moeten materieel en moreel gesteund worden, en de daders mogen hun straf niet ontlopen. Waarom heeft het zo lang geduurd alvorens de overheid hier initiatieven nam? Waarom werden er nog steeds dossiers van geweld tegen politie geseponneerd? Het blijkt nogmaals dat er steekvlampolitiek in het spel is: er moet eerst iets ernstigs gebeuren alvorens het beleid in actie schiet.

Zijn we nu nog niet geleerd?

Er blijven natuurlijk vele vragen over wat er aan het Noordstation precies is gebeurd en dit wordt best tot op het bot uitgezocht. Ergens liep het fout en dat moet uitgezocht worden om uit fouten te leren.

De dader riep luid “Allah is groter”. Dit brengt ons tot de vaststelling dat het islamistische terrorisme weer helemaal terug is. Doden in naam van een religie of een ideologie is lang niet uitgeroeid. ■

Raf
Verhulst

In zijn recentste boek, 'Het ware verhaal van Robert en Bertrand' onthult publicist Danny De Laet een en ander over Julius Hoste (1848-1933), de oprichter van het weekblad De Zweep (in 1868) en mede-oprichter (in 1888) van de krant Het Laatste Nieuws (die hij redigeerde onder het pseudoniem Julius Van Thielt). In een aantal eclatante hoofdstukken heeft hij het over de auteur Raf Verhulst (1866-1941), waarover ooit bijzonder weinig is geschreven maar die mede aan de basis lag van het succes van Het Laatste Nieuws in die beginjaren.

De eerste romancier van Het Laatste Nieuws

door John Rijpens

Raf Verhulst (ook bekend als Luc en Koen Ravenstein) wou als jongeman journalist worden. Hij had een vlotte schrijfstijl en dat beviel Julius Hoste, die hem aanzette tot het plegen van een vervolgroman, geïnspireerd op het toneelstuk 'L'auberge des adrets' van de Franse toneelschrijver Frédéric Lemaître die van een pathetisch melodrama een hilarische klucht maakte. Niemand kon vermoeden dat dit hem roem zou bezorgen tot ver buiten de Franse grenzen. Deze roem was ook weggelegd voor de twee 'helden', zeg maar boeven uit het stuk, Robert en zijn kompaan Bertrand. In het buitenland gingen de twee criminelen een eigen leven leiden, na Frankrijk in Duitsland en Engeland. En uiteindelijk in Vlaanderen, onder de pen van Raf Verhulst. Vanaf zaterdag 1 maart 1890 verscheen "zijn" 'Robert en Bertrand' of de lustige vagebonden' als feuilleton in Het Laatste Nieuws.

Succes

Het succes was zo overrompelend dat Verhulst ermee pochte dat hij hiermee Het Laatste Nieuws van de ondergang had gered! Hoe ook, een van Vlaanderens eerste colportageromanschrijvers schreef aan de lopende band bestsellers als 'De giftmengster van Antwerpen', 'Jan Coucke en Pieter Goethals', 'De jeugd van Tijl Uilenspiegel', 'Langs groe-

ne hagen', 'Albina van hert Rozenhof'.

Verhulst en Hoste schoten aanvankelijk best met elkaar op, maar dat zou niet blijven duren. Verhulst was de enige, naast Hoste, die voor veel vertaalwerk zorgde en eigen bijdragen leverde. Dat deed Verhulst ook voor Hostes weekblad De Zweep, waar zijn naam van 1890 af opduikt, meestal met bijdragen over toenmalige grote Vlaamse figuren. Het idee van de twee oplichters die zich telkens weer vermommen en aan de lange arm der wet ontsnappen, waren beperkte elementen, die Verhulst gretig en veelvuldig overnam. Maar vader Hoste blijkt een veeleisende baas en Verhulst een rebelse medewerker die wat graag aan een eigen literaire carrière wil bouwen.

Nieuwe uitdaging

In 1895 hield Verhulst het journalistenwerk voor bekeken maar tot een echte breuk met Hoste kwam het niet. Verhulst zorgde nog geruime tijd voor 'mengelwerken' (als 'Arme Pierre', 'De kleine patriot' en 'De heldenstrijd der Transvaalse Boeren') maar stapte gezwind over naar andere uitgevers als Victor de Lille die met zijn Duimpjesuitgaven hoe dan ook pionierswerk verrichtte. Nadien vond Verhulst heil en wat centen voor zijn bijdragen in het dagblad De Dag, dat sensatie niet schuwde en sterk Vlaamsgezind was. Uitgegeven door de NV Patria dat zich schikte naar de richtlijnen van de Duitse censuur. Bij Patria verschenen o.m. in 1942 in boek-

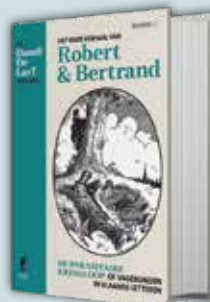
vorm herdrukken van de historische roman 'Jan Coucke en Pieter Goethals'. Pour la petite histoire: na de oorlog werden vrijwel alle redacteuren van De Dag door een Krijgsraad veroordeeld.

In 1918 werd Verhulst wegens activisme ter dood veroordeeld. Hij vestigde zich in Duitsland waar hij doceerde aan de universiteit van Göttingen en het weekblad 'Het Vlaamse Volk' redigeerde.

Het boek van Danny De Laet is onontkomelijk méér dan het ware verhaal van Robert & Bertrand, die bijna twee eeuwen lang voor plezier en ontspanning zorgden en een resem aan geestelijke vaders achter zich lieten. De Laet poneert overtuigend dat de Vlaamse tak van Robert en Bertrand de meest interessante is, hoewel hij graag toegeeft dat de stripversie van Willy Vandersteen er lustig op parasiteerde. ■

Danny De Laet, *Het ware verhaal van Robert en Bertrand. De parasitaire kringloop of vagebonden in Vlaamse letteren.*

Een uitgave van Poespa Producties, geïllustreerd door Dirk Stallaert, 204 blz., 2022, 28 euro; prijs inclusief verzending: 30 euro. Info: info@poespaproducties.be of www.poespaproducties.be

De Amerikaanse 'mid-terms', en nu Joe?

door Prof. Herman Matthijs
(VUB & UGent)

Een federaal senator heeft een ambtstermijn van zes jaar en om de twee jaar wordt 1/3de herkozen. Liefst 46 staten kozen een Gouverneur en in de Senaat blijft er een republikeinse meerderheid (26 min 2) tegenover 24 democraten (plus 2). Maar daarnaast kozen nog eens 36 staten hun Parlement en werden er op statelijk niveau ook ministers direct verkozen (Justitie, Buitenlandse Zaken, Financiën). Daarnaast werden er nog verkiezingen gehouden voor brandweercommandanten, rechters, sheriffs, schooldirecteuren, de directeurs van muziekscholen enz. alsook vonden vele referenda plaats.

Opvallend

Ook na deze verkiezingen ging het telwerk maar niet vooruit. Pas vijf dagen na de verkiezingen waren alle stemmen geteld voor de federale Senaatsverkiezing. In de staat Georgia wordt er op 6 december opnieuw gestemd voor de vrijgekomen zetel omdat niemand 50% van de stemmen haalde. De democratische pastoor Warnock behaalde 49,4% tegen 48,5% voor de 'Football legend' Walker van de GOP (Grand Old Party). Het lijkt erop dat de huidige 50/50-verdeling van de zetels in de Senaat verandert in 51 blauw versus 49 rood.

Bij een gelijke stand der stemmen heeft de vicepresident de doorslaggevende stem. Daardoor houdt een nipte democratische meerderheid in de Senaat stand. Maar de Senaat is bevoegd voor het 'spoils system', de goedkeuring van internationale verdragen, de afzetting van de President enz. Er moet wel op gewezen worden dat de linkse Senatoren Sanders (81 jaar, Vermont) en King (76 jaar, Maine) geen lid zijn van de democratische partij, maar wel meestal meestemmen

De Amerikaanse kiezers hebben nog eens uitgebreid hun keuze kunnen maken tijdens de 'mid-term'-verkiezingen in de Verenigde Staten. Het was vooral uitkijken naar de nieuwe machtsverhoudingen in de beide delen van het Congres. Het volledige Huis van Afgevaardigden (435 leden) wordt om de twee jaar volledig herkozen en voor de Senaat was klasse III aan de beurt (34 zetels plus een extra verkiezing in Georgia).

President Joe Biden.

met de blauwe fractie. Maar ook in het Huis van Afgevaardigden staat het vijf dagen na de verkiezing nog maar op 213 republikeinen tegenover 206 democraten. Bij de verkiezing voor het Huis in 2020 was de definitieve uitslag 222 voor de dems tegen 213 voor de republikeinen. Meer dan waarschijnlijk wordt het in 2022 ongeveer het omgekeerde met dus een republikeinse meerderheid in het Huis. Niet alleen lopen de tellingen erg traag. Inderdaad, miljoenen Amerikanen stemmen al weken en dagen op voorhand via de post. Blijkbaar is er een groot probleem met de bedeling van al die stemmen, doch er is daarnaast ook een zeer fundamenteel democratisch probleem. Voor een objectieve verkiezing zou iedereen op dezelfde dag moeten stemmen en dat is in de VSA niet meer het geval.

Democraten

Opvallend is dat de linkse vleugel van de democraten heel verdeeld scoort met een rui-

me 70% overwinning voor Alexandria Ocasio Cortez (14th Huis district NY) versus de zware nederlaag van de zeer linkse O'Rourke tegen de zittende republikeinse Gouverneur van de staat Texas, Abbott. Maar de linkse senator Fetterman won verrassend de zetel in de staat Pennsylvania tegen de Trump-kandidaat 'dr. Oz'.

Bijna de helft van de democratische fractie in het Huis behoort tot deze linkse vleugel. President Joe Biden verklaarde twee dagen na de verkiezingsdag dat hij tevreden was met de uitslag. Een nogal merkwaardige uitleg als men weet dat de meerderheid in het Huis verloren is. Alle fiscale- en begrotingsontwerpen worden eerst ingediend in het Huis van Afgevaardigden en daar botst Biden al op een republikeinse meerderheid. De rode partij heeft wel een andere visie op fiscaliteit en begrotingen dan de blauwe partij van President Biden. Bovendien is Nancy Pelosi (82 jaar, Californië) haar post kwijt van 'Speaker of the House' en dat is de derde belangrijkste politieke functie in de Verenigde Staten.

Donald Trump.

Hoogstwaarschijnlijk zal de huidige republikeinse fractieleider Kevin McCarthy (57 jaar, Californië) de machtige functie opnemen van 'Speaker'.

De democraten blijven zeer verdeeld en een bijkomend probleem is dat deze partij al sinds 2008 wordt geregeerd door de groepen Obama vs. de Clintons. Indien Joe Biden terug voor de nominatie wil gaan in 2024, dan zijn er vele jongeren in deze partij afgesneden van presidentiële ambities. Een voorbeeld daarvan is Gavin Newsom (55 jaar), de Gouverneur van de staat Californië, de man met een hoog Hollywood-gehalte. Het voordeel van Joe Biden (80 jaar, Delaware) is wel dat hij de diverse vleugels van de democraten nog kan samenhouden, maar voor hoe lang? Ook vicepresident Kamala Harris (58 jaar, Californië) heeft er alle belang bij dat Biden verder doet. Want het is helemaal niet zeker dat zij nog een democratische nominatie kan binnen halen! In feite staat de partij voor de volgende keuze: verder doen met het duo Biden-Harris wat niet op veel applaus moet rekenen, doch ook geen interne burgeroorlog gaat veroorzaken, of een nieuw duo zoeken voor 2024, met het risico van een zeer langdurige politieke oorlog in de blauwe partij.

Ron DeSantis.

Op korte termijn wordt het uitkijken wie bij de democraten de fractieleider wordt in het Huis (momenteel is dat de 83-jarige Steny Hoyer uit Maryland) en in de Senaat (Chuck Schumer, 72 jaar en uit New York). Door het behoud van de meerderheid in de Senaat levert de democratische fractie ook de 'President pro tempore'; afwachten of dat senator Patrick Leahy (82 jaar, Vermont) blijft? Ten slotte hebben de democraten ook een partijvoorzitter: Jaine Harrison (46 jaar, South Carolina), een 'Biden protégé', doch een Amerikaans partijvoorzitter heeft geen enkele politieke rol. De president, de vicepresident en/of de fractieleiders bepalen het beleid.

Republikeinen

De republikeinse partij wint de meerderheid in het Huis en dat zal daar de agenda snel doen veranderen. Na de onderzoekscommissie over Trump (76 jaar, Florida) zal er spoedig werk worden gemaakt van een dossier over het doen en laten van Hunter Biden en de chaotische terugtrekking uit Afghanistan. Als McCarthy de nieuwe 'speaker' wordt in het Huis dan is het ook uitkijken naar de nieuwe GOP-fractieleider in dit deel van het Congres. Eenzelfde vraag gaat over het fractieleiderschap in de Senaat: blijft dat de machtige Mitch McConnell (80 jaar, Kentucky)? Het was opvallend dat Kevin McCarthy een persconferentie gaf over de overname van de macht in het Huis en dat samen met de voorzitter van de GOP Ronna Romney (49 jaar)! Haar nonkel is GOP-senator Mitt Romney (Utah), miljardair en een super vijand van Trump. Daarmee komen we bij het probleem bij de republikeinen: 'Donald Trump.'

De race naar de verkiezingen in 2024 is begonnen. De mid-terms waren maar een opwarmer.

Concurrentie voor Trump

Inderdaad, zijn kandidaten deden het niet geweldig en door het feit dat hij zelf geen kandidaat was, kon hij ook geen politiek mandaat bemachtigen. Naast de nederlaag van dr. Oz is er ook de afgang van Sarah Palin bij de Huis-verkiezing in de staat Alaska. Daarentegen behaalde zijn gewezen woordvoerder, Sarah Huckabee-Sanders, wel vlot de gouverneurstitel binnen in de staat Arkansas. In zijn woonstaat Florida krijgt 'den Donald' meer dan serieuze concurrentie voor de race naar 2024. Vooreerst heeft de zittende Gouverneur Ron DeSantis (44 jaar) met 20% voorsprong gewonnen bij zijn herverkiezing en ook Marco Rubio (51 jaar) vernieuwde zijn mandaat in de Senaat met een 17% voorsprong op zijn democratische uitdager. Gouverneur DeSantis en Rubio slagen er ook in de snel stijgende groep Spaanstaligen in het GOP-kamp te krijgen. Dan is er nog senator Rick Scott (70 jaar), multimiljonair en gewezen Gouverneur van de staat Florida, die de campagne voor de republikeinen leidde voor de Senaat. Met 49 of misschien 50 zetels was het een relatief goed resultaat, wetende dat 20 van de 35 openstaande zetels republikeins waren. Met andere woorden, Trump heeft grote concurrentie in zijn aantrekkelijke fiscale, alsook zonnige thuisstaat, 'Sunshine state', Florida. Bovendien zijn ook de senatoren Romney en McConnell geen 'Donald'-fans. Ten slotte heeft de invloedrijke familie Bush nog een rekening open staan met Trump. Want de jongere broer Jeb Bush (69 jaar), ook een gewezen Gouverneur van Florida, werd in 2016 door Trump uit de race gekegeld voor de republikeinse nominatie. Als Trump zich kandidaat stelt voor de GOP-nominatie 2024 dan is het zeer twijfelachtig of hij die zo vlot gaat kunnen behalen als in het jaar 2016. Zoals Machiavelli al schreef: de grootste politieke vijanden zitten in de eigen partij! Met andere woorden, de race naar 2024 is begonnen en beide partijen zullen vanaf heden hun politieke strategie afstemmen op dinsdag 5 november 2024! ■

150 jaar sociaalliberalisme

door Kris De Beule, Liberas

Op de voorlaatste dag van 1872 wordt in Lokeren de Liberale Associatie opgericht door oud-burgmeester Adolphe Van Landeghem. Deze Associatie kan beschouwd worden als de prille voorloper van het lokale Open Vld-partijbestuur. Op zich is de oprichting van een Associatie zeker geen ongewoon feit. Integendeel, het gebeurt in de tweede helft van de 19de eeuw op heel wat plaatsen in het land. Met de groei van het lokale liberale verenigingsleven ontstaat immers overal de noodzaak om te overkoepelen en te structureren, zeker nadat in 1846 op het Brusselse stadhuis de nationale Liberale Partij is opgericht.

Eigen koers

De afdeling Lokeren is gedurende 150 jaar een trouwe volger van de nationale partijlijn gebleven. De naamsveranderingen en verzuimingsoperaties van 1961 (PVV) en 1992 (VLD) zijn er zonder veel morren gevolgd. En toch zijn de Lokerse liberalen ook altijd een beetje hun eigen (of moeten we zeggen eigenzinnige) koers blijven varen. Het sociaalliberalisme neemt hierbij een belangrijke plaats in. In zijn toespraak op 16 september 2022, ter gelegenheid van dit blauwe jubileum, verklaarde burgemeester Filip Anthuenis onomwonden dat het sociaalliberalisme de basis is van het electorale succes van de laatste dertig jaar. Feit is dat Lokeren al sinds 1995 een blauwe burgemeester kent, eerst met vader Georges, daarna met zoon Filip Anthuenis. Daarvoor waren (al sinds 1891) de christendemocraten aan zet. Maar nog nooit werd een socialist er burgemeester, en dat is toch merkwaardig voor een arbeidersstad.

Priester Daens

Het Lokeren van eind negentiende eeuw kan men nog het best vergelijken met het Aalst van priester Daens. Een fabrieksstadje dus, met stinkende schoorstenen en krottige beluiken. Het is een ideale voedingsbodem voor het socialisme. Maar anders dan in het

In september 2022 werd de 150ste verjaardag van de liberale partij te Lokeren uitgebreid gevierd met een boek en een tentoonstelling. In deze kleine stad in Oost-Vlaanderen neemt het sociaalliberalisme al 150 jaar een prominente plaats in, met belangrijke figuren als dokter Jan Persoons en Georges Anthuenis.

Voorpagina van het LVV Maandblad met Jan Persoons, 1923, collectie Liberas.

nabijgelegen Gent wordt Lokeren nooit écht een rood bastion. Het socialisme krijgt in Lokeren wel degelijk voet aan wal, maar verder dan enkele deelnames aan het bestuur (1983-2006) komt het niet. Op 150 jaar bieden daarentegen twee liberale politici een sociaalliberaal alternatief dat ook door de werkende klasse duidelijk gesmaakt wordt: volksvertegenwoordigers Jan Persoons (1863-1924) en Georges Anthuenis (°1935). De bourgeois Jan Persoons woont in een prachtig herenhuis in de belangrijkste straat van de stad. Hij is dus niet meteen iemand die tussen de arbeiders leeft. Maar als huisdokter leert hij wel hun noden en ellende kennen. In 1895 is hij één van de initiatiefnemers van de oprichting van de 'Maatschappij van Onderlingen Bijstand Hulp in Nood', de voorloper van de liberale mutualiteit. Hij verbindt zich ook als geneesheer aan deze

organisatie en verzorgt de zieke arbeiders. Het maakt hem populair bij een brede laag van de bevolking.

Ook de Liberale Associatie, waarvan Jan Persoons een gerespecteerd lid is, voert intussen een sterke sociaalliberale koers. Naast de notabelen hebben ook de liberale verenigingen een zetje in de Associatie, hetgeen een merkwaardige mix van personen uit alle lagen van de bevolking oplevert. Dit resulteert in een hele reeks maatregelen voor de gewone man, onder meer op het vlak van onderwijs en pensioensparen.

Wanneer Jan Persoons in 1904 volksvertegenwoordiger wordt, is hij het eerste vrijzinnige Kamerlid uit het Waasland. Zonder twijfel ontmoet hij er in de wandelgangen de oude priester Adolf Daens, die van 1902 tot 1906 opnieuw in de Kamer zetelt. Of Aalst en Lokeren op die wijze elkaar inspireerden valt sterk te betwijfelen. Maar toch stelt ook Persoons zich in het Parlement op als een sociaalbewogen politicus. Hij houdt tussenkomsten en dient wetsvoorstellen

Verkiezingsaffiche Georges Anthuenis, 1994, collectie Liberas.

te Lokeren (1872-2022) liberas

Viering 150 jaar Liberale Partij Lokeren met o.m. Filip Anthuenis (links) en Egbert Lachaert (tweede van rechts), 2022, collectie Liberas.

in ter verbetering van het lot van de kleine man, of van zijn eigen stad en streek.

LVV

In 1912 is Jan Persoons voorzitter van het Liberaal Congres voor de Vlaamse Gewesten, het eerste van twee voorbereidende congressen die aan de oprichting van het Liberaal Vlaams Verbond in 1913 voorafgaan. Er worden standpunten ingenomen zoals het verplicht onderwijs in de moedertaal en de vernederlandsing van de Gentse Universiteit. Niet voor niets zet het LVV hem in 1923 op de voorpagina van het 'LVV Maandblad' in de reeks 'Mannen van betekenis'. Hij overlijdt in 1924. Elf jaar later wordt Georges Anthuenis geboren, de man die tijdens de tweede helft van de twintigste eeuw het sociaalliberalisme in zijn stad naar een hoogtepunt zal tillen.

Springen we dus meteen een halve eeuw vooruit. In het Lokeren van de jaren 1970 en 1980 is de tijd een beetje blijven stilstaan. De verouderde fabrieken moeten de deuren sluiten en de torenhoge werkloosheid is opnieuw een voedingsbodem voor het sociaalliberalisme. Maar opnieuw is het een jonge liberaal die zijn kans grijpt. Georges Anthuenis ontpopt zich als de kampioen van het lokale dienstbetoon, zeker nadat zijn voornaamste concurrent (de socialist Aimé Van Lent) van het toneel verdwijnt om vicegouverneur van Brabant te worden.

Straatvoetbal

En toch is Georges Anthuenis een heel ander soort sociaalliberaal als Jan Persoons. Dat heeft alles te maken met zijn afkomst. Hij

komt zelf uit een arbeidersgezin en groeit samen met broer Aimé op in dé arbeiderswijk van de stad, een buurt met veel miserie maar ook veel solidariteit. Het straatvoetballertje Aimé schopt het tot nationaal voetbalcoach, zijn oudere broer Georges wordt in 1981 volksvertegenwoordiger, daarna senator en ten slotte in 1995 burgemeester. Maar in tegenstelling tot Jan Persoons (die mocht studeren en aan de ULB zijn doktersdiploma behaalde) is hij een gewone volksjongen, en dat is hij ook altijd een beetje gebleven. Hij maakt een praatje met iedereen, behandelt alle mensen op gelijke voet, drinkt pinten in de volkscafés, en danst letterlijk op de tafels. Licht hier het geheim van zijn succes?

Zijn dienstbetoon is een geoliede machine, en heeft soms veel weg van een dokterspraktijk. Hij behandelt geen fysieke maar administratieve klachten. Er is een wachtzaal en er klinkt een belletje wanneer de volgende "patiënt" mag binnenkomen. Hij helpt letterlijk tientallen mensen per maand. In die jaren loopt er heel wat mank in de administratie en hij kan toch een aantal zaken recht trekken of verbeteren. Het resultaat blijft niet uit: in januari 1995 wordt hij burgemeester. Van bij de start van zijn ambtstermijn worden er sociaalliberale maatregelen

genomen. De dienstverlening aan de burger wordt verbeterd, er komt extra kleuteronderwijs, en de belangrijkste arbeidersbuurt wordt vrijwel meteen gerenoveerd. Na zes jaar beleid behaalt de VLD bij de gemeenteraadsverkiezingen van 2000 een monstrescore van 44 procent. Een cijfer dat voor zich spreekt.

Moderne provinciestad

Burgemeester Georges oogst evenwel zelf niet wat hij gezaaid heeft. Hij geeft vanaf 2001 de fakkel door aan zijn zoon Filip. Die is intussen aan zijn vierde ambtstermijn bezig en is goed op weg het record van langstzittende burgemeester te breken. Zonder twijfel heeft Filip Anthuenis zijn familienaam mee, maar ook hij legt sociaalliberale accenten. Het verouderde schoolpatrimonium wordt volledig vernieuwd. En het creëren van jobs door de uitbouw van de industrieterreinen aan de rand van de stad is een rode draad doorheen zijn verschillende bestuursperiodes. Met de komst van deze nieuwe industrie stijgt ook het bevolkingsaantal. Lokeren is al lang niet meer dat kleine stadje aan de Durme, maar een middelgrote en moderne provinciestad. Benieuwd of ook deze nieuwe inwoners van Lokeren het sociaalliberale gedachtengoed blijvend genegen zullen zijn... ■

Over 150 jaar Liberale Partij in Lokeren verscheen een boek door Liberas-medewerker Kris De Beule en gewezen afdelingsvoorzitter Rudi Henderickx. U kan het bestellen door 15 euro te storten op rekeningnummer BE18 0017 5344 6465 van LIBERGA (Liberale Erfgoedvereniging Georges Anthuenis).

Stemmingmakerij en hopen geld

door Lukas De Vos

De zogenaamde Amerikaanse democratie is platte plutocratie geworden, het zijn de rijken en alleen de rijken die zich van zitjes kunnen verzekeren. Een typisch voorbeeld na de tussentijdse vernieuwing van het Huis van Afgevaardigden en de Senaat gaf Lauren Boebert, republikeins kandidaat in Colorado, en vurig verdedigster van Trumps verdachtmakingen. “Natuurlijk ga ik winnen”, zei ze. De peilingen hadden haar een straat voorsprong gegeven. Maar met 98,8% van de stemmen geteld was die straat geslonken tot welgeteld 1.122 stemmen. Een verschil van geen half procent. Wat automatisch leidt tot een hertelling. En dus riep ze meteen op nog meer geld te schenken. Anders moet ze gaan klussen.

Zure oprispingen

Trump's grootste rivaal in de Grand Old Party, Ron DeSantis, pakte Florida zonder tegenspraak, wat bij de voormalige president zure oprispingen opleverde. “Ik sta op 71% als republikeins genomineerde voor de volgende presidentsverkiezingen, die schijnheiligheid van een DeSantis op 10%”. Hij noemde hem een middelmatig mannetje dat woordbreuk pleegde. Maar DeSantis – netjes geprezen in de New York Post als “DeFuture” - was wijs genoeg om de hete hangijzers te vermijden. Hij profileerde zich als kampioen van de anti-woke-beweging. Hij schraapte een giftenrekord bij elkaar van 180 miljoen dollar, bijna 7 keer meer dan de democraat Charlie Crist. Uitslag: 60% tegen 40%. Omgekeerd helpt het zeer dat je al mil-

Stemmingmakerij is de achilleshiel van wat doorgaat voor democratie. Je mag dat best letterlijk nemen. De stemming voor het Congres en de gouverneurs in de VS heeft amper iets vandoen met de wens van de kiezer. Stemmingen worden gemaakt en gebroken door verschillende factoren: complottheorieën, uitslagbetwisting, het kiessysteem zelf, en de eigenlijke grond van de kandidaatstelling: geld. Hopen geld.

Nancy Pelosi is geen voorzitter meer van het Huis van Afgevaardigden.

jardair bent, zoals de democraat J.B. Pritzker in Illinois. Hij gooide er flink wat geld tegenaan in 2019 om gouverneur te worden, en haalde het ook. Met de vingers in de neus – én 132 miljoen dollar eigen geld dat hij in zijn campagne (de duurste ooit) stak – liet hij nu zijn republikeinse tegenkandidaat Darren Bailey met goed tien procent achter zich. Poen brengt op, als je maar de juiste inschatting maakt.

Follow the Money

The Economist (5 november 2022) wijdde er een boeiend stuk aan, ‘Following the Money’. “Today ‘merchandising candidates’ is called campaigning and political advertising a massive business”. De cijfers zijn onthutsend: 9,7 miljard werd er tegenaan gegoooid, liefst 144% meer dan in het record-

jaar 2018. De oorzaken zijn duidelijk: het aantal swingstaten is toegenomen, de staatsverkiezingen worden meer en meer ingezet als aanloop naar de federale kiesstrijd, en de sociale media moeten het afleggen tegen streaming (dat tien keer meer reclame aantrok dan twitter en facebook). Wetende dat in dit verkiezingsjaar de publiciteit goed is voor 4% van alle media-inkomsten, is het tekenend dat de aangroei mede te wijten is aan de strengere normen die facebook en youtube opleggen aan de politieke informatie, vooral tegen valse beschuldigingen en uit de duim gezogen desinformatie. De standaard is veel lakser bij de streamingbedrijven.

In de VS draaien verkiezingen rond gemanipuleerde media en heel veel geld: de mediamagnaat Rupert Murdoch heeft de touwtjes vaak strak in de hand.

Twee kampen

De essentie van deze stembusgang zit hem in twee bijkomende gevolgen: als het land al diep verdeeld is in twee kampen, ontstaan nu ook duidelijk barsten in de Trumpverering; en niet alleen de politici zijn de doodgravers van de democratie, ook de stemmingmakerij vooraf, door journalisten, door deskundigen en door peilingagentschappen. Dat Trump jarenlang zijn voeten kon vegen aan de scheiding tussen kerk en staat, tussen lobbying en politiek beleid, tussen leugen en recht is al erg genoeg. Als er één president verdiende uit zijn ambt te worden gezet, meer nog dan “tricky Dickie”, Richard Nixon, dan is het wel Trump. “Trump-ty Dumpty”, zoals de New York Post kopte – een onderdeel van het Murdochconcern. Die andere Murdochkrant, de Wall Street Journal, haalde uit “naar de echte, grootste verliezer”. Als Murdoch Trump dumpst, zoals eerder al op Fox te horen viel, gaat het er benard uitzien. Hij kreeg nu ondanks zijn grootsprakerige ambities al meer dan eens het deksel op de neus: zijn trouwste paladijnen zijn geregeld op een gasbek gestoten, zijn rivalen scoorden, de kiezer moet zijn gehannes niet langer. Zo verging het ook Kari Lake in Arizona, zijn hondstrouwe volgelinge die alle insinuaties over vervals-te tellingen en de rol van de fake media (zij bedoelde, de ordentelijke pers) klakkeloos overnam van Trump en nog voor de kiesburo’s opengingen de organisatie al hekelde omdat niet alle elektronica functioneerde. Helaas voor haar, democrate Katie Hobbs wordt gouverneur.

Verkleurd

Maar dat een kiesverrichting helemaal verkleurd en dus gemanipuleerd wordt door speculatie en omhulde propaganda in pers, asociale media en barnumreclame zet aan tot bezinning. Er is geen terughoudendheid meer. Politici worden gemaakt of gekraakt door sponsors en mediatycoons. Journalisten worden al te vaak gereduceerd tot nuttige idioten. Niet langer tellen de verifieerbare feiten, maar de meningen. Het ene doe je achteraf, het andere als het je uitkomt. Maar dat is intussen door elkaar gehusseld. En met twee oude knarren aan het roer, Biden (79) en Trump (76), merkt Der Spiegel meesmuilend op, is het vertrouwen in het hoogste gezag danig verwaterd. Biden mag nog zo’n degelijk rapport kunnen voorleggen (wapenbeteugeling, klimaat- en covidmaatregelen, onverzettelikheden tegen China en Rusland, infrastructuurwet, hogere bedrijfsbelasting), zijn gezondheid en zijn flaters hebben zijn geloofwaardigheid ondermijnd. Trumps fratsen, loze beschuldigingen en woede-aanvallen ondermijnen dan weer de sérieux van de Republikeinen. De stemmingmakerij van de auguren heeft zich andermaal mispakt. Niet de benzineprijs, niet de inwijking, niet de inflatie gaf de doorslag, maar het ultraconservatisme geïnspireerd door christelijke sektes en het Hooggerechtshof. Met name de opheffing van het algemene recht op abortus (Roe vs. Wade, 1973) joeg de kiezersaantallen omhoog, vooral bij jongeren, minderheden en vrouwen. De verontwaardiging daarover was groter dan de povere populariteit van

De opheffing van het algemeen recht op abortus leidde tot een storm van verontwaardiging.

Biden (41%). In Michigan kon Tudor Dixon het schudden als gouverneur, ze had ook bij verkrachting vruchtafdrijving verketterd.

Acrobatie

Maar het meest venijnige verschil dat het mogelijk (uitzonderlijke) behoud van een democratische meerderheid in het Huis torpedeerde was de starheid van de kandidaatslijsten gekoppeld aan bewuste, soms acrobatische wijzigingen van de kiesdistricten. Nevada wil in elk geval de voorverkiezingen opener maken: uit een lijst van de vijf beste kandidaten mogen alle ingeschreven kiezers hun voorkeur aanduiden, niet alleen partijgangers. Dat zal de extremen afremmen, zo denkt The Economist (12 november 2022).

In elk geval vergroot bij elke verkiezingsronde de indruk dat “politiek, zeker in de VS, een spel van perceptie is”, zoals Steven De Foer schreef in De Standaard (5 november 2022). De enige factor die corrigerend kan werken is de “split vote”, die nu wel duidelijk aanwezig was: heel wat kiezers die democratisch stemden voor de gouverneur, gaven toch ook hun stem aan een republikeins senator, of omgekeerd. Het kan de ongelijkheden van een tweepartijensysteem niet ongedaan maken, maar het verhindert ten minste absolute neigingen. Al sluit het kleinzielige wraakacties niet uit. Voormalig candidate voor het vicepresidentschap (2008) Sarah Palin “has gone nuclear on the Republican Party”, noteerde Bevan Hurley (The Independent). Ze roept haar kiezers op geen geld en steun meer te geven aan de GOP. Ze beschuldigt de partij dat ze haar kansen op verkiezing in Alaska gesaboteerd heeft. De kans is inderdaad klein dat na verrekening van de 2e voorkeurstem ze uittredend parlements lid Mary Peltola (de eerste inuit) nog kan verdringen. De veelgeplaagde Lauren Boebert aast dan weer op de uitschakeling van Nancy Pelosi als voorzitter van het Huis. Alleen Taiwan ligt daar wakker van. ■

Paul Van Hoeydonck

In 2021 gaf mijn goede vriend en eminente kunstkenner Ernest Van Buyn- der mij een rondleiding tijdens de overzichtstentoonstelling 'Paul Van Hoeydonck, a Lifetime of Art' in ga- lerie Campo & Campo in Berchem. Een bijzonder boeiende en thematisch knap opgebouwde retrospectieve met collages en reliëfs uit Van Hoeydoncks constructivistische periode van de ja- ren vijftig, zijn series monochrome en abstracte 'lightworks', zijn verbluffen- de assemblagekunst, en schilderijen en objecten die verwijzen naar zijn fascinatie voor de ruimte.

Piccolo Teatro van Paul Van Hoeydonck (fotocredit Campo & Campo).

Kosmopoliet in het universum

door Jaak Gregoor

Immers speurend naar inter- actie tussen muziek en beel- dende kunst, trof mij de on- weerstaanbare beeldengroep 'Piccolo Teatro' uit 1983. Dit gigantische werk voert mij terug naar de 'Commedia dell'arte', de aloude Ita- liaanse theatervorm waarin komische perso- nages improviseren naar eigen smaak, talent en kunnen, met humor en zelfrelativering, visuele grappen, acrobatische capriolen, mu- ziek en dans, geardeerd met toespelingen op personen en actuele gebeurtenissen.

Danse macabre

Een ander werk dat mijn aandacht trekt is de mixed media group 'Danse macabre' uit 1984. Onmiskenbaar geïnspireerd op Camil- le Saint-Saëns' gelijknamige compositie uit 1874, naar het gedicht 'Egalité-Fraternité' van de Franse dichter Henri Cazalis. Van Hoey- donck evoceert meesterlijk het symfonisch gedicht van Saint-Saëns, waarin de orkestin- strumenten een rol spelen als acteurs: mid- dernacht komen de doden uit hun graven en beginnen met elkaar te dansen, armen en rijken, de dood kent geen verschillen. 23 oktober 2022. Samen met Ernest Van Buyn- der ben ik te gast bij Paul en Marleen Van Hoeydonck in hun prachtige woning

in Wijnegem. Paul – inmiddels 97! – vertelt honderduit over leven en werk, en onze uit- waaierende gesprekken belanden onvermij- delijk bij muziek. Ernest maakte mij eerder al attent op Pauls voorliefde voor de compo- nisten Edgard Varèse (1883-1965) en Pierre Boulez (1925-2016). Al vlug bemerk ik enkele opvallende gelijkenissen tussen de kunste- naar en deze componisten. Zoals Paul Van Hoeydonck zich in zijn oeuvre een belang- rijke vernieuwer toont en zich afkeert van mainstreamkunst, zo ook verlaat Varèse im- mers het standaardinstrumentarium, vorm, harmonie en melodie, en exploreert elektro- nisch gegenereerde geluiden. Bij Boulez zien we diezelfde afrekening met oude muzikale systemen en zijn voorliefde voor abstractie en experiment. Van Hoeydonck, Varèse en Boulez zijn kunstenaars die artistieke gren- zen opzoeken en verplaatsen. Ernest Van Buyn- der: 'Paul heeft altijd gedaan wat nooit iemand anders daarvoor heeft ge- daan.'

Op de maan

Paul Van Hoeydoncks artistieke eigenzinnig- heid werd hem echter niet in dank afgeno- men. Hij voelt zich geïsoleerd en opgesloten in het Antwerpen van die dagen. Begin jaren zestig richt hij zijn blik op de rest van wereld,

verkent steden en metropolen, stelt tentoon in Milaan, Parijs, Düsseldorf en Amsterdam, en reist naar New York waar hij zal verblij- ven en tentoonstellen. Het thema 'ruimte' krijgt steeds meer aandacht in zijn werk: de oneindigheid van het universum, planeten, satellieten, ruimtelijke situaties, astro's en sterrenstelsels vormen de inspiratie voor zijn schilderijen. Zijn contacten met de NASA lei- den ertoe dat een kunstwerkje van zijn hand meereist aan boord van de Apollo 15-missie. Het 8,5 centimeter groot aluminium beeldje 'Fallen Astronaut' wordt op 2 augustus 1971 door astronaut David Scott op de maan ge- plaatst. Tot op heden het eerste en enige kun- stobject op de maan is van de hand van Paul Van Hoeydonck.

Op het einde van ons bezoek neemt de mees- ter ons nog even mee naar zijn atelier, waar hij nog dagelijks met gedrevenheid werkt. Hij toont ons zijn werktafel waarvan hij zo- pas alle jarenlang aangekoekte verfresten af- krabde. 'Ik was er dagenlang mee bezig, tot ik er een verstuite pols aan overhield'. Met de veelkleurige restanten creëert hij een beto- verend nieuw werk: als een kosmische explo- sie waarvan de restanten het heelal worden ingeblazen om nieuwe sterrenstelsels en pla- neten te creëren. De kosmos als nieuw begin van eeuwigdurende creatie. ■

Niet iedereen is verzuurd

Wie de laatste tijd de sociale en andere media volgt, zou wel eens de indruk kunnen krijgen dat we steeds meer in een “verzuurde” samenleving zijn terechtgekomen: iedereen klaagt over iedereen. Niets kan en/of mag nog. De woke cultuur, weet u wel. Politici slagen er niet in, zelfs als bij wijze van spreken het huis reeds in brand staat, de meest elementaire beslissingen te nemen omdat “compromis” blijkbaar een vies woord is geworden. Zelfs politici van de meerderheid vallen elkaar openlijk en blijkbaar zonder gêne aan. Er wordt meestal “op de man” in de plaats van “op de bal” gespeeld...

door Mark Bienstman
mbienstman@hotmail.com

Dit jaar waren er minstens 20% meer jongeren die bereid waren in hun vrije tijd een leidinggevende rol op te nemen in jeugdbewegingen.

Gelukkelijk voor wie goed rondkijkt, is er ook een heel ander Vlaanderen. Jeugdbewegingen, sportclubs allerhande, muziek- of toneelgroepen bloeien als nooit voorheen.

Belangeloze inzet

Duizenden mensen van heel jong, tot hoogbejaard zetten zich belangeloos in voor allerlei “fund raising”-activiteiten, gaande van wafelenbak, pensenkermis, tombola’s, taartenverkoop, spaghetti-avonden. Je kan het niet gek genoeg bedenken. Ook in de sociale sector zien we heel wat vrijwilligerswerk. Initiatieven die worden genomen om mensen rond welk thema dan ook samen te brengen. De jeugd is meer dan ooit begaan met het lot van ons leefmilieu. Dit jaar waren er minstens 20% meer jongeren die bereid waren altijd in hun vrije tijd een leidinggevende rol op te nemen in jeugdbewegingen.... Zelfs vorig jaar bij de overstromingen in Wallonië gingen Vlamingen massaal hulp bieden aan

de getroffen bevolking. Kortom, de overgrote meerderheid van de burgers is niet verzuurd. Zij is bereid zich bijna onvoorwaardelijk in te zetten voor een of ander goed doel.

Welke lessen kunnen wij, en in het bijzonder de politici, hieruit leren? Mensen zijn altijd bereid zich voor “iets” in te zetten: als het doel maar duidelijk en zinvol is; als het verwijst naar een “wij-gevoel”; als het aanzet tot solidariteit, dan kan je mensen mobiliseren. En dat is precies wat er ontbreekt in het politiek spektakel van de laatste jaren: mensen zien alleen maar politici die bezig zijn met “hun” structuren, met het neerhalen van een mogelijke concurrent, liever dan iedereen eens te laten scoren; met hun positionering in de kiezersmarkt, maar niet meer met wat de mensen echt belangrijk vinden. Kortom, vooral een “ik-cultuur”.

Sociale dynamiek

De mensen herkennen zich niet meer in het politieke circus; ze voelen zich niet betrokken

en vooral, ze hebben het gevoel dat ondanks alles wat verkeerd loopt, er “toch niets aan te doen is”. Op die manier gaat een groot stuk positieve sociale dynamiek die overvloedig en bereidwillig aanwezig is, verloren voor het politieke gebeuren. Waar vroeger partijcongressen soms deelnemers moesten weigeren omdat er geen plaats meer was, moet men nu bezoekers lokken naar activiteiten in pretparken of dierentuinen om toch nog wat deelnemers voor de “hoofdact” te kunnen bijeenkrijgen.

Wanneer komen de centrumpartijen terug met een project dat wervend is, aanzet tot grotere sociale cohesie en integratie, gebaseerd op oprechte solidariteit, zonder daarom de principes van efficiënt beheer en selectiviteit uit het oog te verliezen. Wanneer zal iemand erin slagen alle positieve energie die manifest massaal aanwezig is onder de bevolking te kanaliseren naar een beter verhaal in het politieke proces dan wat we de laatste jaren hebben moeten aanschouwen? ■

LVV-debateert over ecomodernisme

De klimaatuitdagingen zijn enorm. Op onderdag 24 november gaat het LVV daarom in gesprek met **Johan Albrecht** (professor milieu-economie aan de UGent en Senior Fellow van denktank Itinera) en **Jan Deschoolmeester** (oprichter van ecomodernisme.be en kernlid Liberales).

Johan Albrecht publiceerde 'Klimaatneutraal in 2050 – hoe organisaties het verschil kunnen maken', waarin hij de inzichten rond organisatie-economie van Nobelprijswinnaar Herbert Simon toepast op de klimaatuitdaging. Jan Deschoolmeester schreef met zijn kompaan Thomas Roththier het boek 'De wereld red je niet met minder minder', waarin de auteurs volop ijveren voor een systeem dat focust op economische groei en technologische innovatie. U wordt verwacht op **donderdag 24 november** om 19u45 (stipt) in het atrium van **Melsensstraat 34** te Brussel.

Toegang is gratis, maar inschrijven is verplicht via Eventbrite.

Een uitgebreid verslag van de bijeenkomst zal in Het Volksbelang van december worden opgenomen.

Vergeet uw lidmaatschap van het LVV niet te vernieuwen en blijf Het Volksbelang steunen!

Tegen het einde van het jaar is het steeds het moment om het lidmaatschap te vernieuwen. Wilt u het LVV en Het Volksbelang blijven steunen? Wilt u uitgenodigd worden op interessante gespreksavonden en congressen? Dan kan u uw lidmaatschap vernieuwen door storting van 25 euro op het rekeningnummer IBAN: BE93 2900 5218 0967 van het LVV met vermelding van uw naam en 2023. Meer info via info@hetlvv.be.

Volg het LVV ook op de sociale media.

